

पाणिनी गाउँपालिका, अर्घाखाँचीद्वारा प्रकाशित

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ५) अर्घाखाँची, पुष २९ गते, २०७८ (संख्या १०)

भाग-२

पाणिनी गाउँपालिका, अर्घाखाँची

पाणिनी गाउँपालिकाका विद्यालयमा रिक्त हुने विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी नियुक्ति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७८/०९/२६

प्रस्तावना:

पाणिनी गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयमा रिक्त हुने विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूको नियुक्ति प्रकृत्यालाई व्यवस्थित गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ तथा पाणिनी गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५ को

दफा ४ बमोजिम पाणिनी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी पाणिनी गाउँपालिका भित्र लागू हुने गरि यो कार्यविधि बनाइ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१, सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

यस कार्यविधिको नाम “पाणिनी गाउँपालिकाका विद्यालयमा रिक्त हुने विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी नियुक्ति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८” रहेको छ ।

यो कार्यविधि पाणिनी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपश्चात गाउँपालिका क्षेत्रभर लागू हुनेछ ।

परिच्छेद-२, परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

“गाउँपालिका” भन्नाले पाणिनी गाउँपालिका लाई सम्झनु पर्दछ।

“गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले पाणिनी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

“कार्यालय” भन्नाले पाणिनी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय लाई सम्झनु पर्छ ।

“शिक्षा शाखा” भन्नाले गाउँपालिकाको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा लाई सम्झनु पर्दछ।

“विद्यालय” भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रूपमा अनुदान पाउने गरि अनुमती वा स्वीकृती प्राप्त सामुदायिक विद्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

“शिक्षक सेवा आयोग” भन्नाले संघिय कानून अनुसार गठित शिक्ष सेवा आयोग सम्झनु पर्छ । यो शब्दले प्रदेशिक स्तरमा शिक्षक सेवा आयोग गठन भएमा सो आयोगलाई समेत जनाउने छ ।

“शिक्षा समिति” भन्नाले पाणिनी गाउँपालिकाको गाउँ शिक्षा समिति सम्झनु पर्दछ ।

“प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रशासकीय प्रमुखका रूपमा कार्यसञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।

“शिक्षा अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाको शाखा प्रमुखको रूपमा कार्यरत कर्मचारी सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-३, विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी विज्ञापन सम्बन्धी व्यवस्था

१. विद्यालयले विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूको पद रिक्तभइ पदपुर्ति गर्नको लागि रिक्तभएको विवरण खुल्नेगरी विद्यालय व्यवस्थापन समितीको निर्णय सहित शिक्षा शाखामा विज्ञापनको अनुमतिको लागि कार्यालय मार्फत शिक्षा शाखामा निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

विद्यालयले विज्ञापनको अनुमति प्राप्त गरेपछी रिक्त पदमा पदपुर्ति गर्नको लागि कम्तीमा पन्द्र दिनको सार्वजनिक सूचना तयार गरी विद्यालय, विद्यालय रहेको सम्बन्धित वडा कार्यालय, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरी सोको मुचुल्का समेत गराउनुपर्नेछ। साथै त्यस्तो सूचना पाणिनी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको वेवसाईटमा राख्ने वा दैनिक प्रकाशित कुनै एक पत्रिकामा राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

विद्यालयले विज्ञापन गर्दा विज्ञापन नम्बर, उम्मेदवारको उमेर हद, न्यूनतम शैक्षिक योग्यता, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, आवश्यक कागजात, दरखास्त दस्तुर, सेवा सुविधा, दरखास्त दिने मिति, सम्पर्क मिति, शिक्षा ऐन, नियमावली बमोजिम कुनै अयोग्य नरहेको, सम्पर्क ठेगाना लगाएतका उम्मेदवारको आवश्यक पर्ने विवरण माग गरी विज्ञापन गर्नुपर्नेछ।

विद्यालयले निर्धारित समय सम्म उम्मेदवारबाट प्राप्त हुन आएका निवेदन, विज्ञापनमा उल्लेख भए बमोजिमका कागजात प्राप्त भएन भएको यकिन गरी रितपूर्वक प्राप्त भएका निवेदन मात्र विद्यालयमा दर्ता गरी राख्नुपर्नेछ।

**परिच्छेद-४, विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा
विद्यालय सहयोगी कर्मचारी छनौट समिति**

१. विद्यालयमा रिक्त भएकात विद्यालय सहायक कर्मचारी, बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूको पदपुर्ति गर्न सिफारिसका लागि देहाएको शिक्षक तथा कर्मचारी छनौट समिति समिति रहनेछ।

क) सम्बन्धित विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष वा निजले तोकेको सो समितिको सदस्य - अध्यक्ष

ख) शिक्षा अधिकृत वा गाउँपालिकाको शिक्षा शाखाको प्रमुख - सदस्य

ग) बाल विकास सहज कर्ता तथा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी छनौटको लागि कार्यालयमा प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहको विषय विशेषज्ञको रूपमा

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

सूचिकृत भएका विषय विशेषज्ञ मध्येबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले छनोट गरेको
२ जना -सदस्य

घ) विद्यालय सहायक कर्मचारी छनोटको लागि कार्यालयमा निम्न माध्यमिक तथा
माध्यमिक तहको गणित, लेखा, अर्थशास्त्र र विज्ञान विषयको लागि विषय विशेषज्ञको
रूपमा सूचिकृत भएका विषय विशेषज्ञ मध्येबाट छनोट गरेको २ जना
- सदस्य

ङ) सम्बन्धित विद्यालयको प्रधानाध्यापक - सदस्य सचिव

परिच्छेद-५, परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. विद्यालयमा रीक्तहुने विद्यालय सहयोगि कर्मचारीहरूको लागि लिईने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसुची-१ बमोजिम हुनेछ।
२. विद्यालयमा रीक्तहुने बाल विकास सहजकर्ताहरूको लागि लिईने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसुची-२ बमोजिम हुनेछ।
३. विद्यालयमा रीक्तहुने विद्यालय सहायक कर्मचारीहरूको लागि लिईने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसुची-३ बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-६, शैक्षिक योग्यता

१. विद्यालय सहयोगि कर्मचारीहरू र बाल विकास सहजकर्ताको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता एस. एल.सी. वा एस.इ.इ. उत्तिर्ण वा सो सरह हुनेछ।
२. विद्यालय सहायक कर्मचारीहरूको लागि न्यूनतम शैक्षिक योग्यता शिक्षा, व्यवस्थापन, मानव शास्त्र तथा विज्ञान संकाय अन्तर्गतका जुनसुकै विषयमा १०+२ उत्तिर्ण वा सो सरह हुनेछ।

परिच्छेद-७, आचार संहिता र प्रश्न पत्र निर्माण प्रकृया

१. परीक्षार्थीहरूले परीक्षा अवधीभर मोबाईल फोन स्विच अफ गरी मोबाईल साथमा राख्न पाउने छैनन। विषय विज्ञले विद्यालय सहयोगि कर्मचारी, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय सहयोगी कर्मचारी छनौटको लागि तोकिए अनुसारको पाठ्यक्रमको अधिनमा रहेर परीक्षा संचालन हुने दिन प्रश्न पत्र निर्माण गर्नुपर्नेछ।
२. तोकिएको पाठ्यक्रमका आधारमा बस्तुगत र विषयगत परीक्षाको उत्तर पुस्तिका छुट्टाछुट्टै हुनेछ। विषयगत परीक्षाको उत्तरपुस्तिकाको अनिवार्य रूपमा कोडिङ्ग गरीसकेपछि जाँचको लागि विषयविज्ञलाई उत्तरपुस्तिका प्रदान गर्नुपर्नेछ।
३. परीक्षा संचालनको क्रममा विषय विशेषज्ञ परीक्षाहल भित्र प्रवेश गर्न पाईने छैन।

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

परिच्छेद-८, बाझिएमा अमान्य हुने

यस कार्यविधिको कुनै व्यवस्था प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म कार्यविधिको व्यवस्था अमान्य हुनेछ।

परिच्छेद-९, विविध

कार्यविधिको व्याख्या: यस कार्यविधिमा उल्लिखित कुनै बिषयमा द्विविधा उत्पन्न भएमा वा अस्पष्टता रहेमा त्यसको अन्तिम व्याख्या गाउँ कार्यपालिकाले गर्नेछ साथै यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको व्यवस्था यसै बमोजिम छ उल्लेख नभएको व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

कार्यविधिको संशोधन: यस कार्यविधिका प्रावधानहरूमा गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ।

अनुसुची-१

परीच्छेद-५ दफा १ संग सम्बन्धित

विद्यालयमा रीक्त हुने विद्यालय सहयोगी कर्मचारीको नियुक्तीको लागि लिईने परीक्षाको पाठ्यक्रम:-

लिखित परीक्षाको योजना (Written Examination Scheme)

विषय क्षेत्र	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अङ्कभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू) = प्रथम चरण	४०	२०	२०	२	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	३० मिनेट
विषयगत परीक्षा= द्वितीय चरण	३०	१२	६	५	विषयगत/ विश्लेषणात्मक	१ घण्टा

अन्तर्वार्ताको योजना(Interview Examination Scheme)

१. शैक्षिक योग्यता वापत ५ अंक

विद्यालय सहयोगी कर्मचारी र वाल विकास सहज कर्ताको रुपमा सेवा प्रवेश गर्न तोकीएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भएमा तिन र द्वितीय श्रेणी भए दुई अंक र सेवा प्रवेशको लागि तोकीएको शैक्षिक योग्यता भन्दा माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भए दुई र द्वितीय श्रेणी भए एक अंक,

२. अन्तर्वार्ता वापत १५ अंक (व्यक्तित्व/आचरण-३, विषयवस्तुको ज्ञान -९, प्रस्तुतीकरण-३)

तर अन्तर्वार्ताको अंक दिदां कुनै उम्मेदवारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ।

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

खण्ड -क. वस्तुगत प्रश्नहरू (सामान्य ज्ञान) पूर्णाङ्क : ४०, उत्तीर्णाङ्क: २०, समय:- ३० मिनेट

क्र.सं.	विषयबस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्नको अंकभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता, प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि, हिमाल)	४	२
२	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास	३	२
३	पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू	३	२
४	पाठ्यक्रमको परिचय, अवधारणा र स्थानीय पाठ्यक्रम	२	२
५	शैक्षिक सङ्गठन: कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण, मिश्रित शिक्षण	३	२
६	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था); शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित); शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था) र शिक्षा सम्बन्धी समसामयिक जानकारी	५	२

विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम पूर्णाङ्क:-३० उत्तीर्णाङ्क:- १२
समय:- १ घण्टा

क्र.सं.	विषय बस्तुको क्षेत्र	प्रश्न संख्या	अंकभार
१	प्राथमिक उपचार: परिचय, महत्व, पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा, घर, विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, प्राथमिक उपचार तथा दुर्घटनाबाट बच्ने उपायहरू	१ वटा	५
२	विद्यालय समुदाय सम्बन्ध: विद्यालयको विकासमा समुदायको सहभागिता र दायित्व, समुदायको विकासमा विद्यालयको योगदान, विद्यालय र समुदाय बीच सम्बन्ध	१ वटा	५
३	व्यक्तिगत स्वच्छता तथा वातावरणीय सरसफाइ: व्यक्तिगत सरसफाइ, वातावरणीय सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापन	१ वटा	५
४	स्थानीय पाठ्यक्रम: परिचय, महत्व र विद्यालय तहमा स्थानीय पाठ्यक्रम सम्बन्धमा भएको व्यवस्था, स्थानीय स्तरका शिक्षण सामग्रीहरू	१ वटा	५
५	बाल मनोविज्ञान: अर्थ महत्व र आवश्यकता, पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू, शारीरिक र संवेगात्मक परिवर्तन तथा प्रभाव, रुचिहरू, संकटहरू, पूर्व-बाल्यावस्थाका विद्यार्थीको सुरक्षित विकासमा शिक्षक र अभिभावकको भूमिका	१ वटा	५
६	विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम, विद्यालयमा दिवा खाजा कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापनको तरीका, दैनिक दिवा खाजा व्यवस्थापनका तरीका, दैनिक दिवा खाजा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने परीकारहरू आदि।	१ वटा	५

द्रष्टव्यः

१. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) को लागि ३० मिनेट समय निर्धारण गरिएको छ।
२. विषयगत परीक्षाको लागि १ घण्टा समय निर्धारण गरिएको छ।
३. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन।
४. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून(ऐन, नियम) तथा नितिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
५. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) मा उत्तिर्ण गरेका उमेदवारहरूलाई मात्र विषयगत परीक्षामा सम्मिलित गराईनेछ।
६. यो पाठ्यक्रम कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि लागूहुनेछ।

अनुसुची-२

परीच्छेद-५ दफा २ संग सम्बन्धित

विद्यालयमा रीक्त हुने वाल विकास सहज कर्ताको नियुक्तीको लागि लिईने

परीक्षाको पाठ्यक्रमः-

लिखित परीक्षाको योजना (Written Examination Scheme)

विषय क्षेत्र	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अङ्कभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) = प्रथम चरण	४०	२०	२०	२	वस्तुगत/ बहुबैकल्पिक	३० मिनेट

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

विषयगत परीक्षा= द्वितीय चरण	४०	१६	८	५	विषयगत/ विश्लेषणात्मक	१ घण्टा ३० मिनेट
-----------------------------	----	----	---	---	--------------------------	------------------

अन्तर्वार्ताको योजना(Interview Examination Scheme)

१. शैक्षिक योग्यता वापत ५ अंक

विद्यालय सहयोगि कर्मचारी र वाल विकास सहज कर्ताको रुपमा सेवा प्रवेश गर्न तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भएमा तिन र द्वितीय श्रेणी भए दुई अंक र सेवा प्रवेशको लागि तोकिएको शैक्षिक योग्यता भन्दा माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भए दुई र द्वितीय श्रेणी भए एक अंक,

२. अन्तर्वार्ता वापत १५ अंक (व्यक्तित्व/आचरण-३, विषयवस्तुको ज्ञान -९, प्रस्तुतीकरण-३)

तर अन्तर्वार्ताको अंक दिदां कुनै उम्मेदवारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ।

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

खण्ड -क. वस्तुगत प्रश्नहरू (सामान्य ज्ञान) पूर्णाङ्क : ४०, उत्तीर्णाङ्क:
२०, समय:- ३० मिनेट

क्र.सं.	विषयबस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अंकभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता, प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि, हिमाल)	२	२
२	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास	१	२
३	शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, उद्देश्यहरू र कार्यहरू	२	२
४	शिक्षा मनोविज्ञान: अर्थ, अवधारणा, आवश्यकता र महत्व	२	२
५	मानव विकास: वृद्धि र विकासको अवधारणा, चरण र विशेषता	२	२
६	पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू	२	२
७	पाठ्यक्रमको परिचय, अवधारणा र स्थानीय पाठ्यक्रम	२	२
८	शैक्षणिक योजना: अर्थ र आवश्यकता, वार्षिक कार्ययोजना, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना र दैनिक पाठ योजना	२	२
९	शैक्षिक सङ्गठन: कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण, मिश्रित शिक्षण	२	२
१०	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था); शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित); शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था)	३	२

विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम पूर्णाङ्क:-४० उत्तीर्णाङ्क:- १६
समय:- १ घण्टा ३० मिनेट

खण्ड- क

क्र.सं.	विषय बस्तुको क्षेत्र	प्रश्न संख्या	अंकभार
१	शैक्षणिक योजना: परिचय, आवश्यकता, निर्माण र प्रयोग (वार्षिक कार्य तालिका, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना, दैनिक पाठ्ययोजना र दैनिक कार्यतालिका), कक्षाकोठा व्यवस्थापन (अवधारणा र महत्व, कक्षाकोठाको वातावरण र बसाइ व्यवस्थापन)	१ वटा	५
२	शैक्षणिक व्यवस्थापन: कक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण र बहुकक्षा शिक्षण, कक्षा कोठामा विविधता व्यवस्थापन (भाषिक, सामाजिक, सिकाइ क्षमता, बौद्धिक र शारीरिक)		
३	शैक्षिक सामग्री र शैक्षिक सुधार: शैक्षिक सामग्रीको प्रकार र निर्माण, प्राथमिक तहमा अध्यापन हुने विषयहरूको विषयगत शैक्षिक सामग्री निर्माण र प्रयोग	१ वटा	५
४	विद्यालय समुदाय सम्बन्ध: विद्यालयको विकासमा समुदायको सहभागिता र दायित्व, समुदायको विकासमा विद्यालयको योगदान, विद्यालय र समुदाय बीच सम्बन्ध		
५	व्यक्तिगत स्वच्छता तथा वातावरणीय सरसफाइ: व्यक्तिगत सरसफाइ,	१ वटा	५

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

	वातावरणीय सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापन		
६	प्राथमिक उपचार: परिचय, महत्व, पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा, घर, विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, प्राथमिक उपचार तथा दुर्घटनाबाट बच्ने उपायहरू		
७	पाठ्यक्रम: अर्थ, परिभाषा, महत्व, तत्त्वहरू, पाठ्यक्रम निर्माणका आधारहरू	१ वटा	५
८	स्थानीय पाठ्यक्रम: परीचय, महत्व र विद्यालय तहमा स्थानीय पाठ्यक्रम सम्बन्धमा भएको व्यवस्था		

खण्ड- ख

क्र.सं.	विषय बस्तुको क्षेत्र	प्रश्न संख्या	अंकभार
९	बालमनोविज्ञान: अर्थ, क्षेत्र, आवश्यकता र महत्व	१ वटा	५
१०	मानव वृद्धि र विकास: वृद्धि र विकासको अवधारणा, मानव विकासका विशेषताहरू र मानव विकासका चरणहरू		
११	पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू, शारीरिक र सवेगात्मक परिवर्तन तथा प्रभाव, रुचिहरू, संकटहरू, पूर्व-बाल्यावस्थाका विद्यार्थीको सुरक्षित विकासमा शिक्षक र अभिभावकको भूमिका	१ वटा	५
१२	सिकाइ: अर्थ, स्वरूप र शैलीहरू, परिपक्वता र सिकाइ बीच अन्तरसम्बन्ध, स्व-प्रतिविम्बन र सिकाइ, सिकाइमा स्थानान्तरण, स्मरण र विस्मरण, उत्प्रेरणा र सिकाइ		
१३	शिक्षण विधिको वर्गीकरण र प्रयोग, शिक्षक निर्देशिकासँग शिक्षण विधिको सम्बन्ध	१ वटा	५
१४	शैक्षणिक प्रविधि: अर्थ, परिभाषा, महत्व, वर्तमान अभ्यास, व्यवस्थापन र प्रयोग		
१५	परीक्षा र मूल्याङ्कन: परीक्षाको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरू, शिक्षक निर्मित परीक्षा र स्तरीकृत परीक्षा, मूल्याङ्कनको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरू, मूल्याङ्कनका साधनहरू र प्रयोग र प्राथमिक तहमा प्रयोग हुने मूल्याङ्कनका विधि तथा प्रक्रियाहरू	१ वटा	५
१६	मूल्याङ्कनका अन्य साधनहरू: अवलोकन, श्रेणीमापन, रुजु सूची, सञ्चित अभिलेख, घटनावृत्त अभिलेख र कार्य सञ्चयिका		

द्रष्टव्य:

७. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) को लागि ३० मिनेट समय निर्धारण गरीएको छ।
८. विषयगत परीक्षाको लागि १ घण्टा ३० मिनेट समय निर्धारण गरिएको छ।
९. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन।
१०. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून(एन, नियम) तथा नितिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

११. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरू) मा उत्तिर्ण गरेका उमेदवारहरूलाई मात्र विषयगत परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।

१२. यो पाठ्यक्रम कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि लागूहुनेछ।

अनुसुची-३

परीच्छेद-५ दफा ३ संग सम्बन्धित

विद्यालयमा रीक्त हुने विद्यालय सहायक कर्मचारी नियुक्तीको लागि लिईने परीक्षाको पाठ्यक्रम:-

लिखित परीक्षाको योजना (Written Examination Scheme)

विषय क्षेत्र	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अङ्कभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक प्रश्नहरु) = प्रथम चरण	४०	२०	२०	२	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	३० मिनेट
विषयगत परीक्षा= द्वितीय चरण	४०	१६	८	५	विषयगत/ विश्लेषणात्मक	१ घण्टा ३० मिनेट

अन्तर्वार्ताको योजना(Interview Examination Scheme)

१. शैक्षिक योग्यता वापत ५ अंक

विद्यालय सहायक कर्मचारीको रुपमा सेवा प्रवेश गर्न तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भएमा तिन र द्वितीय श्रेणी भए दुई अंक र सेवा प्रवेशको लागि तोकिएको शैक्षिक योग्यता भन्दा माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणी भए दुई र द्वितीय श्रेणी भए एक अंक,

२. अन्तर्वार्ता वापत १५ अंक (व्यक्तित्व/आचरण-३, विषयवस्तुको ज्ञान -९, प्रस्तुतीकरण-३)

तर अन्तर्वार्ताको अंक दिदां कुनै उम्मेदवारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ।

खण्ड -क. वस्तुगत प्रश्नहरु (सामान्य ज्ञान) पूर्णाङ्क : ४०, उत्तीर्णाङ्क:

२०, समय:- ३० मिनेट

क्र.सं.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अंकभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता, प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि, हिमाल)	२	२
२	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास	१	२
३	शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, उद्देश्यहरु र कार्यहरु	२	२

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

४	शिक्षा मनोविज्ञान: अर्थ, अवधारणा, आवश्यकता र महत्व	२	२
५	मानव विकास: वृद्धि र विकासको अवधारणा, चरण र विशेषता	२	२
६	पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू	२	२
७	पाठ्यक्रमको परिचय, अवधारणा र स्थानीय पाठ्यक्रम	२	२
८	शैक्षणिक योजना: अर्थ र आवश्यकता, वार्षिक कार्ययोजना, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना र दैनिक पाठ योजना	२	२
९	शैक्षिक सङ्गठन: कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण, मिश्रित शिक्षण	२	२
१०	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था); शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित); शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्था)	३	२

विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम पूर्णाङ्क:-४०

उत्तिर्णाङ्क:- १६

समय:- १ घण्टा ३० मिनेट

खण्ड- क

क्र.सं.	विषय बस्तुको क्षेत्र	प्रश्न संख्या	अंकभार
१	शैक्षणिक योजना: परिचय, आवश्यकता, निर्माण र प्रयोग (वार्षिक कार्य तालिका, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना, दैनिक पाठ्ययोजना र दैनिक कार्यतालिका), कक्षाकोठा व्यवस्थापन (अवधारणा र महत्व, कक्षाकोठाको वातावरण र बसाइ व्यवस्थापन)	१ वटा	५
२	शैक्षणिक व्यवस्थापन: कक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण र बहुकक्षा शिक्षण, कक्षा कोठामा विविधता व्यवस्थापन (भाषिक, सामाजिक, सिकाइ क्षमता, बौद्धिक र शारीरिक)		
३	शैक्षिक सामग्री र शैक्षिक सुधार: शैक्षिक सामग्रीको प्रकार र निर्माण, प्राथमिक तहमा अध्यापन हुने विषयहरूको विषयगत शैक्षिक सामग्री निर्माण र प्रयोग	१ वटा	५
४	विद्यालय समुदाय सम्बन्ध: विद्यालयको विकासमा समुदायको सहभागिता र दायित्व, समुदायको विकासमा विद्यालयको योगदान, विद्यालय र समुदाय बीच सम्बन्ध		
५	व्यक्तिगत स्वच्छता तथा वातावरणीय सरसफाइ: व्यक्तिगत सरसफाइ, वातावरणीय सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापन	१ वटा	५
६	प्राथमिक उपचार: परिचय, महत्व, पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा, घर, विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, प्राथमिक उपचार तथा दुर्घटनाबाट बच्ने उपायहरू		
७	पाठ्यक्रम: अर्थ, परिभाषा, महत्व, तत्त्वहरू, पाठ्यक्रम निर्माणका आधारहरू	१ वटा	५
८	स्थानीय पाठ्यक्रम: परिचय, महत्व र विद्यालय तहमा स्थानीय पाठ्यक्रम सम्बन्धमा भएको व्यवस्था		

खण्ड- ख

क्र.सं.	विषय बस्तुको क्षेत्र	प्रश्न संख्या	अंकभार
९	पत्र व्यवहार: परीचय, उद्देश्य र चिठि/ पत्रका गुणहरु, चिठिका प्रकार(प्रयोग र प्राथमिकताको आधारमा)	१ वटा	५
१०	दर्ता र चलानी सूचना: परिपत्र, तोक आदेश		
११	अभिलेख व्यवस्थापन: अभिलेखको परिचय, अभिलेखको उद्देश्य र प्रकार	१ वटा	५
१२	अभिलेख व्यवस्थापनमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग		
१३	टिप्पणि लेखन, टिप्पणि तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु	१ वटा	५
१४	प्रतिवेदन लेखन:- परिचय, तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु र प्रकार		
१५	फाईलिङ: परीचय, आवश्यकता विधि एवम् तरिकाहरु	१ वटा	५
१६	बैठक व्यवस्थापन तथा निर्णय अभिलेख		

द्रष्टव्य:

- सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) को लागि ३० मिनेट समय निर्धारण गरीएको छ।
- विषयगत परीक्षाको लागि १ घण्टा ३० मिनेट समय निर्धारण गरिएको छ।
- सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन।
- यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून(ऐन, नियम) तथा नितिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) मा उत्तिर्ण गरेका उमेदवारहरुलाई मात्र विषयगत परीक्षामा सम्मिलित गराईनेछ।
- यो पाठ्यक्रम कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि लागूहुनेछ।

खण्ड ५) स्थानीय राजपत्र, भाग-२, मिति: २०७८/०९/२९ (संख्या १०)

प्रमाणिकरण मिति: २०७८/०९/२९

आज्ञाले
नेत्र प्रसाद घिमिरे
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत